

## **ЗОВНІШНЕ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА, Жук Ю.О.**

Інститут педагогіки НАПН України  
*zhuk\_y@mail.ru*

Розглядаючи ЗНО як інструмент боротьби з корупційною складовою на етапі відбору випускників середньої школи для вступу до вишів, можна віднести ЗНО до соціального проекту, який, відповідно до визначення у більшості словників поняття «соціальний проект», є одним з самих ефективних способів розвитку громадянського суспільства. Реалізація проекту завжди розгортається у вигляді певної програми, яка, зберігаючи основні задуми проекту, спрямована на зміну соціальної ситуації певного масштабу.

Однією з фундаментальних основ практики соціального проектування у багатьох країнах є недопущення представниками влади або приватними особами довільних рішень, які можуть вплинути на зміну соціальної ситуації. Однак, як показує практика реалізації ЗНО, кожного року параметри ситуації змінюються, що виправдовується тими, хто ініціює зміни, бажанням вдосконалити результати вступної кампанії.

Основними учасниками соціальної ситуації «вступна кампанія» виступають випускники середньої школи (соціальна група), виші та УЦОЯО (інституціональні установи). Найбільш вразливою є соціальна група, на яку зміна параметрів соціальної ситуації впливає іноді корінним чином. При цьому масштабність можливого соціального ефекту від зміни параметрів ситуації залишаються невизначеними. Якщо навіть існує аналіз можливих наслідків, ініціатори змін його не розголошують. Наслідком зміни «правил гри» в процесі самої гри є збільшення соціальної напруги в суспільстві в процесі вступної кампанії, а рівень позитивних наслідків кожного разу сумнівний.